

13.2 Επιστήμη με άρωμα γυναίκας

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για α) την περιγραφή μιας προσωπικής εμπειρίας β) για επίθετα σε -ων, -ουσα, -ον και σε -ύς, -εία, -ύ

Λίγα λόγια για το κείμενο

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στις γυναίκες επιστήμονες απ' όλο τον κόσμο που βραβεύτηκαν το 2005 για το έργο τους από την ΟΥΝΕΣΚΟ, παρουσιάζοντας χαρακτηριστικά δύο από αυτές.

Η πρώτη είναι η Γαλλίδα Ντομνίκ Λανζβέν, εκπρόσωπος της Ευρώπης, η οποία μιλάει για την πλούσια εμπειρία της στον τομέα της έρευνας και για το πάθος που έχει τόσο η ίδια όσο και όλοι γενικά οι ερευνητές για τη δουλειά τους.

Η δεύτερη, στην οποία αφιερώνεται και το μεγαλύτερο μέρος του άρθρου, είναι η Ζόχρα Μπεν Λάκνταρ, εκπρόσωπος της Αφρικής, που βραβεύτηκε για τις έρευνες της στην αντίχνευση της ρύπανσης. Η Τυνήσια φυσικός μιλάει για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιστήμονες στη χώρα της εξαιτίας των προκαταλήψεων που υπάρχουν και της έλλειψης μέσων και εξοπλισμοί, στην έρευνα. Αναφέρεται, επίσης, στο δικό της έργο στον τομέα αυτό, υποστηρίζοντας πως το φύλο, το θρήσκευμα ή η κουλτούρα ενός ανθρώπου δεν παίζουν κανέναν ρόλο στην ενασχόλησή του με την επιστήμη και την έρευνα. Με τα λόγια της αυτά η Μπεν Λάκνταρ φανερώνει τη μεγάλη αγάπη και την αφοσίωσή της στον τόπο της και στην επιστήμη της.

Είδος κειμένου : Δημοσιογραφικό άρθρο

Κύριο θέμα : Η παρουσίαση σπουδαίων γυναικών επιστημόνων απ' όλο τον κόσμο, η προσφορά τους στον τομέα της επιστήμης και της έρευνας και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στο έργο τους.

Η γραμματική του μαθήματος

Επίθετα σε -ων, -ουσα, -ον

Τα επίθετα αυτά προέρχονται από τα αρχαία ελληνικά -για την ακρίβεια ο τα αρχαία ελληνικά ήταν μετοχές της ενεργητικής φωνής των ρημάτων (π.χ. ο υπάρχων, η υπάρχουσα, το υπάρχον : μετοχή ενεστώτα του ρ. υπάρχω) και κλίνονται ως εξής:

Ενικός αριθμός			
Ον.	ο ενδιαφέρων	η ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Γεν.	του ενδιαφέροντος	της ενδιαφέρουσας	του ενδιαφέροντος
Αιτ.	τον ενδιαφέροντα	την ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Κλ.	-	-	-
Πληθυντικός αριθμός			
Ον.	οι ενδιαφέροντες	οι ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Γεν.	των ενδιαφερόντων	των ενδιαφερουσών	των ενδιαφερόντων
Αιτ.	τους ενδιαφέροντες	τις ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Κλ.	-	-	-

Όπως το επίθετο ενδιαφέρων - ενδιαφέρουσα - ενδιαφέρον κλίνονται και τα : πρωτεύων, δευτερεύων, μέλλων, εποπτεύων, υπάρχων, φλέγων, επείγων κ.ά.

Ενικός αριθμός			
Ον.	ο ευγνώμων/-ονας	η ευγνώμων	το ευγνώμον
Γεν.	του ευγνώμονος/-ονα	της ευγνώμονος	του ευγνώμονος
Αιτ.	τον ευγνώμονα	την ευγνώμονα	το ευγνώμον
Κλ.	-	-	-
Πληθυντικός αριθμός			
Ον.	οι ευγνώμονες	οι ευγνώμονες	τα ευγνώμονα
Γεν.	των ευγνωμόνων	των ευγνωμόνων	των ευγνωμόνων
Αιτ.	τους ευγνώμονες	τις ευγνώμονες	τα ευγνώμονα
Κλ.	-	-	-

Όπως το επίθετο ευγνώμων -ων -ον κλίνονται και τα : δεισιδαίμων, αγνώμων, αλλόφρων

Όσον αφορά την κλίση των συγκεκριμένων επιθέτων, διαπιστώνουμε ότι:

- δεν έχουν κλητική.
- στη γενική του πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό και στο ουδέτερο γένος τονίζονται στην παραλήγουσα, ενώ στο θηλυκό στη λήγουσα.

- στο αρσενικό και στο ουδέτερο γένος είναι ανισοσύλλαβα, έχουν δηλαδή σε κάποιες πτώσεις του ενικού και σε όλες τις πτώσεις του πληθυντικού αριθμού μία συλλαβή παραπάνω.

Επίθετα σε -υς, -εία, -ύ

Εκτός από τα γνωστά μας επίθετα σε -ύς. ιά. -ύ (π.χ. βαθύς, βαθιά, βαθύ), υπάρχουν και κάποια άλλα επίθετα σε -ύς που σχηματίζουν το θηλυκό γένος σε -εία και κλίνονται μ' έναν ιδιαίτερο τρόπο, όπως στα αρχαία ελληνικά. Τέτοια επίθετα είναι, για παράδειγμα, τα ευθύς, ευθεία, ευθύ / οξύς, οξεία, οξύ / ταχύς, ταχεία, ταχύ / θρασύς. θρασεΐα. θρασύ/δριμύς, δριμεία, δριμύ, τα οποία κλίνονται ως εξής:

	Ενικός αριθμός					
Ον.	ο	ευθύς	η	ευθεία	το	ευθύ
Γεν.	του	ευθέος	της	ευθείας	του	ευθέος
Αιτ.	τον	ευθύ	την	ευθεία	το	ευθύ
Κλ.	-	ευθύ	-	ευθεία	-	ευθύ
	Πληθυντικός αριθμός					
Ον.	οι	ευθείς	οι	ευθείες	τα	ευθέα
Γεν.	των	ευθέων	των	ευθειών	των	ευθέων
Αιτ.	τους	ευθείς	τις	ευθείες	τα	ευθέα
Κλ.	-	ευθείς	-	ευθείες	-	ευθέα

Έτσι κλίνονται : βραχύς, αμβλύς, ευρύς, οξύς, ταχύς, δριμύς, θρασύς κ.ά.

Θέμα παραγωγής γραπτού λόγου

Περιγραφή μιας προσωπικής εμπειρίας

Για να περιγράψουμε μια προσωπική μας εμπειρία, να παρουσιάσουμε δηλαδή ένα ξεχωριστό γεγονός που ζήσαμε οι ίδιοι, αναφέρουμε:

- Πού και πότε συνέβη το γεγονός που ζήσαμε.
- Ποια άλλα πρόσωπα πήραν μέρος σ' αυτό.
- Ποια ήταν τα αίτια που προκάλεσαν το γεγονός.

- Πώς ακριβώς συνέβη το γεγονός (με χρονική σειρά: πώς άρχισε, πώς εξελίχθηκε και πώς τελείωσε).
- Ποια ήταν η σημασία του για μας.
- Ποιες σκέψεις κάναμε γι' αυτό και ποια ήταν τα συναισθήματα μας.

Σημείωση

Για να περιγράψουμε μια προσωπική μας εμπειρία, ουσιαστικά εργαζόμαστε όπως όταν περιγράφουμε ένα γεγονός (μόνο που στην περίπτωση αυτή έχουμε άμεση εμπειρία του γεγονότος αυτού) ή όπως όταν αφηγούμαστε κάτι που μας συνέβη. Βλ. σχετικά και στο μάθημα «Ολική καταστροφή στις καλλιέργειες» (Ενότητα 7) και στο μάθημα «Με λένε Σόνια» (Ενότητα 10).